རུས་ཆད་ཁ་འཁན་པ་སྨན་གྱི་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་ཁྲིམས།
རྒྱ་ལ་སྤྱི་འོགརུས་སྦིས་ས་རྒེད་འོག དབང་འདུས་ཕོ་བྲང་།
སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ སྤྱི་ཟླ་ ༤ པའི་སྤྱི་ཚེས་ ༡༢ །

Ruechekha Khempa Men Ghi Detshen By-Law
Jalla Chiwog
Rubesa Gewog, Wangdue Phodrang
12th April 2025

Published By: National Biodiversity Centre (NBC)
Ministry of Agriculture and Livestock
Serbithang, Thimphu, Bhutan.
PO. Box: 875. Tele.: +975-2-351417/351218. Fax: +975-2-351219
Email: nbc.moal@gmail.com
www.nbc.gov.bt
For, Tshaluna Shomda Ngomen Dulen Tshogpa

Technical Support Team

1.	Dr. Karma Dema Dorji	Program Director, NBC
2.	Mani Prasad Nirola	Dy. Chief Biodiversity Officer, NBC
3.	Kezang Wangchuk	Biodiversity Officer, NBC
4.	Chogyel Tshering Dolkar	Biodiversity Officer, NBC
5.	Leki Wangchuk	Sr. Biodiversity Supervisor, NBC
6.	Tshering Zangmo	Biodiversity Supervisor, NBC

© National Biodiversity Centre, All Rights Reserved, Thimphu, March 2025

1

Contents

སྔོ་སྤྲོད།...2
Preamble...2

རྩ་ཚན་ ༡ པ། མཚན་གནས། ཁྱབ་ཚད་དང་འགོ་བཙུགས།..3
Article 1: Title, Extent and Commencement...3

རྩ་ཚན་ ༢ པ། ངེས་ཚིག..3
Article 2: Definitions...3

རྩ་ཚན་ ༣ པ། དགོས་དོན། ཚོང་ལས་དང་ཚོང་འབྲེལ་གྱི་གོ་སྐབས།...5
Article 3: Purpose...5

རྩ་ཚན་ ༤ པ། གཞུང་སྐྱོང་།..5
Article 4: Governance..5

རྩ་ཚན་ ༥ པ། འཐུས་མིའི་གོ་གནས།..12
Article 5: Membership...12

རྩ་ཚན་ ༦ པ། ཞལ་འཛོམས།..15
Article 6: Meetings...15

རྩ་ཚན་ ༧ པ། དངུལ་འབྲེལ་འཛིན་སྐྱོང་དང་རྩིས་ཞིབ།..17
Article 7: Financial Management and Auditing...17

རྩ་ཚན་ ༨ པ། འཁན་པ་ཐོན་སྐྱེད་སྔ་ཕྱི་འཛིན་སྐྱོང་།..19
Article 8: Pre and Post-Harvest Management of Artemisia sp..........................19

རྩ་ཚན་ ༩ པ། འཁན་པའི་ཐོན་སྐྱེད་བཀྲམ་སྤེལ་དང་ཚོང་འབྲེལ།...19
Article 9: Artemisia sp. Production, supply, and marketing.................19

རྩ་ཚན་ ༡༠ པ། ཉེས་ཆད་དང་ཉེས་ཁྲིམས།...21
Article 10: Fines and Penalties...21

རྩ་ཚན་ ༡༡ པ། རྩོད་རྙོག་ནང་འགྲིག།...22
Article 11: Dispute Resolution...22

རྩ་ཚན་ ༡༢ པ། སྡེ་ཚན་རྩ་གྲོལ།..23
Article 12: Dissolution of the Detshen..23

རྩ་ཚན་ ༡༣ པ། ལས་ཁྲིམས་བསྐྱར་ཞིབ་དང་འཕྲི་སྣོན།..23
Article 13: Review and Amendment of By-law..23

2

སྔོ་སྤྲོད།

རུས་ཆད་ཁ་འཁན་པ་སྨན་གྱི་སྡེ་ཚན་འདི་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ སྤྱི་ཟླ་ ༤ པའི་ཚེས་ ༡༢ ལུ་གཞི་བཙུགས་འབད་ཡོད་མི་ མི་སྡེའི་སྡེ་ཚན་ཨིནམ་དང་ སྡེ་ཚན་ནང་དབང་འདུས་ཕོ་བྲང་རྫོང་ཁག་ རུས་སྦིས་ས་རྒེད་འོག་ རྒྱ་ལ་སྤྱི་འོག་ རུས་ཆད་ཁ་གཡུས་གི་མི་ཚུ་ཡོདཔ་ཨིན། རུས་ཆད་ཁ་འཁན་པ་སྨན་གྱི་སྡེ་ཚན་གྱི་འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ འཁན་པ་བསྡུ་ཞིནམ་ལས་ མག་འུཏ་སོ་ལུ་ཤའན་ལུ་ འཁན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོན་དངོས་བཟོ་བསྐྲུན་གྱིས་དོན་ལས་ བཀྲམ་སྤེལ་འབད་ནི་དང་ དེ་ཡང་ ཐོབ་སྤྱོད་དང་ཁེ་ཕན་བགོ་བཤའི་རིང་ལུགས་དང་འཁྲིལ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ཨིན། སྡེ་ཚན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་འདི་ རུས་ཆད་ཁ་འཁན་པ་སྨན་གྱི་སྡེ་ཚན་གྱི་ འཐུས་མི་ཚུ་གིས་འཚོ་བའི་གནས་སྟངས་ཡར་དྲག་གཏང་ནི་དོན་ལུ་ཨིན། མི་སྡེའི་སྡེ་འདི་འབྲུག་གི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་བཅའ་ཁྲིམས་(འཕྲི་སྣོན) ༢༠༠༩ ཅན་མ་དང་ འབྲུག་གི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ ༢༠༡༠ ཅན་མ་ནང་ཡོད་མི་ལམ་སྟོན་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ལཱ་འབདཝ་ཨིན། རུས་ཆད་ཁ་འཁན་པ་སྨན་གྱི་སྡེ་ཚན་གྱི་འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ལས་ཁྲིམས་ཀྱིས་ ཆ་འཇོག་འབད་ཡོད་མི་དོན་ཚན་ཚུ་ གུས་ཞབས་འབད་ནི་དང་ གནས་ནི་ལུ་ཁ་འཆམ་ཨིན།

Preamble

The Ruechekha Khempa Men Ghi Detshen, formed on April 13, 2025, is a community-based organization (CBO) comprising members from Ruechekha village, Jalla Chiwog in Rubesa Gewog under Punakha Dzongkhag. The Group is formed to ensure the sustainable supply of Artemesia sp. (Eng: Mugworth and Dzo: Khempa) to Mugwort Solution to produce Artemisia-based products under the Access and Benefit Sharing (ABS) Framework. Its primary aim is to enhance the quality of life of the members of the Ruechekha Khempa Men Ghi Detshen. This CBO operates under the guidelines outlined in the Cooperative (Amendment) Act of Bhutan, 2009, and the Cooperative Rules and Regulations of Bhutan, 2010. The members of the Ruechekha Khempa Men Ghi Detshen commit to honouring and following the adopted By-law provisions.

3

རྩ་ཚན་ ༡ པ། མཚན་གནས། ཁྱབ་ཚད་དང་འགོ་བཙུགས།
Article 1: Title, Extent and Commencement

༡. མི་སྡེའི་སྡེ་ཚན་འདི་ལུ་ རུས་ཆད་ཁ་འཁན་པ་སྨན་གྱི་སྡེ་ཚན་ཟེར་བརྗོད་དགོཔ་དང་ ལས་ཁྲིམས་འདི་ལུ་ རུས་
ཆད་ཁ་འཁན་ པ་སྨན་གྱི་སྡེ་ཚན་ཟེར་བརྗོད་དགོ
1. The name of the Community-based organization shall be called the Ruechekha
Khempa Men Ghi Detshen, and this By-law shall be called the Ruechekha Khempa Men Ghi Detshen’s By-law.

༢. ལས་ཁྲིམས་འདི་གིས་ རུས་ཆད་ཁ་འཁན་པ་སྨན་གྱི་སྡེ་ཚན་གྱི་ འཐུས་མི་ཚུ་ལུ་ཁྱབ་ཨིནམ་དང་།
2. This By-law shall extend to the Members of the Ruechekha Khempa Men Ghi
Detshen; and

༣. ལས་ཁྲིམས་འདི་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ སྤྱི་ཟླ་ ༤ པའི་སྤྱི་ཚེས་ ༡༢ ལས་ལག་ལེན་འགོ་བཙུགས་དགོ
3. This By-law shall come into force with effect from April 12, 2025.

རྩ་ཚན་ ༢ པ། ངེས་ཚིག
Article 2: Definitions

༡. ལས་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོས་དོན་གྱི་དོན་ལུ།
1. For the purpose of the By-law

༡. ‘‘ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས’’འདི་ བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་དང་སྡེ་ཚན་གྱི་ འཐུས་མི་ཚུ་བརྩིས༌ཏེ༌ ཕན་
ཚུན་གྱིས་ཁ་འཆམ་ཡོད་མི་དུས་ཚོད་ལུ་ དམིགས་བསལ་གྱི་དགོས༌དོན༌གཅིག་ལུ་འཛོམས་ཡོད་མི་ གཅིག་མཐུན་འདུས་ཚོགས་ཅིག་ཨིན། འབྲུག་གི་སྡེ་ཚན་བཅའ་ཁྲིམས་(འཕྲི་སྣོན) ༢༠༠༩ ཅན་མ་ནང་ངེས་ཚིག་བརྗོད་ཡོདཔ་བཞིན་ སྡེ་ཚན་འདི་ལུ་ སྤྱིར་བཏང་ཚོགས་འདུ་ཟེར་བརྗོད་ཡོད།
1. “Annual General Meeting” means a decision-making body comprising the
Executive Committee and Members of the Cooperatives gathered for a particular purpose on a stipulated time, which is referred to as the General Assembly in the Cooperative (Amendment) Act of Bhutan, 2009.

༢. ‘‘ལས་ཁྲིམས’’འདི་ སྡེ་ཚན་འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ ཆ་འཇོག་འབད་ཡོད་མི་བཅའ་ཡིག་དང་ལམ་སྟོན་ཚུ་ལུ་སླབ་ཨིན།
བཅའ་ཡིག་ཚུ་ སྡེ་ཚན་ཡར་དྲག་གཏང་ནི་དང་ གཞུང་སྐྱོང་འབད་ནི་ དེ་ལས་ ལཱ་ཚུ་བལྟ་ནི་དང་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ནི་ལུ་ ཆ་འཇོག་འབད་ཡོདཔ་ཨིན།
2. “By-law” refers to a set of regulations and guidelines established by the members
of the Group. These rules are adopted to streamline, govern, and oversee the operations and management of the Group.

4

༣. ‘‘འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ’’འདི་ སོ་ནམ་ཚོང་འབྲེལ་དང་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལས་ཁུངས། རྒྱལ་ཡོངས་སྐྱེ་ལྡན་རིགས་སྣའི་ལྟེ་བ། ནགས་ཚལ་དང་གླིང་ག་ཞབས་རྟོགས་ལས་ཁུངས། རྫོང་ཁག་དང་རྒེད་འོག་སོ་ནམ་རྒྱ་སྐྱེད་ཡིག་ཚང་ དེ་ལས་ རྒེད་འོག་བདག་སྐྱོང་ཚུ་ཨིན།
3. “Concerned Agencies” means entities such as the Department of Agricultural
Marketing (DAMC), National Biodiversity Centre (NBC), Department of Forest and Park Services, Dzongkhag and Gewog Agriculture Extension offices, and Gewog Administration.

༤. ‘‘སྡེ་ཚན་མ་དངུལ’’འདི་ རུས་ཆད་ཁ་འཁན་པ་སྨན་གྱི་སྡེ་ཚན་ལུ་ བདག་བཟུང་ཡོད་མི་མ་དངུལ་ཨིན།
4. “Group Fund” means the fund belonging to the Ruechekha Khempa Men Ghi
Detshen.

༥. ‘‘རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང’’འདི་ རྫོང་ཁག་གནས་ཚད་ཀྱི་ཐག་གཅད་འདུས་ཚོགས་ཅིག་ཨིན།
5. “Dzongkhag Administration” means the decision-making body at the Dzongkhag
level.

༦. ‘‘བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཚུང’’འདི་ སྡེ་ཚན་འདི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ནི་དང་ ལས་ཁྲིམས་འདི་ནང་བཀོད་ཡོད་མི་ འགན་ཁུར་གཞན་ཚུ་འབག་ནིའི་དོན་ལུ་ འཐུས་མི་ཚུ་ལས་བཙག་འཐུ་གྲུབ་ཡོད་མི་ ཁྲི་འཛིན་དང་ དྲུང་ཆེན་ དེ་ལས་ དངུལ་འཛིན་པ་ཚུ་ཨིན།
6. “The Executive Committee” means the Chairperson, the Secretary, and the
Treasurer elected from the members of the Group to carry out day-to-day management of the Group and such other responsibilities as prescribed under this By-law.

༧. ‘‘རྒེད་འོག་བདག་སྐྱོང’’འདི་ རྒེད་འོག་གནས་ཚད་ཀྱི་ཐག་གཅད་འདུས་ཚོགས་ཅིག་ཨིན།
7. “Gewog Administration” means the decision-making body at the Gewog level.

༨. ‘‘གུང’’འདི་ སྡོད་ཁྱིམ་གཅིག་ནང་སྡོད་དེ་ བཞེས་སྒོ་མཉམ་གཅིག་ཟ་བའི་མི་ཨིན།
8. “Household” means people living in the same dwelling and sharing meals.

༩. ‘‘འཐུས་མི’’འདི་ རུས་ཆད་ཁ་འཁན་པ་སྨན་གྱི་སྡེ་ཚན་ནང་ བགོ་བཤའ་འཆང་མི་སྦྱིན་བདག་དང་སྐྱབས་འཛིན་
པ་ཨིན།
9. “Member” means the owner and patron of the Ruechekha Khempa Men Ghi
Detshen who holds a share in the group.

5

རྩ་ཚན་ ༣ པ། དགོས་དོན། ཚོང་ལས་དང་ཚོང་འབྲེལ་གྱི་གོ་སྐབས།
Article 3: Purpose

༡. རང་བཞིན་ལུ་རྟེན་པའི་ཐོན་དངོས་གོང་འཕེལ་གྱི་དོན་ལུ་ འཁན་པ་ཡུན་བརྟན་འཛིན་སྐྱོང་དང་ལག་ལེན་ཡར་
སེང་རྐྱབ་ནི་དང་ འཁན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོན་དངོས་བཟོ་བཙོང་སྟེ་འོང་འབབ་བཟོ་ནི་ དེ་ལས་ སྡེ་ཚན་གྱི་འཐུས་མི་ཚུ་གི་འཚོ་ཐབས་ཡར་དྲག་བཟོ་ནི།
1. Promote sustainable management and utilization of Artemisia sp. for Mugwort-
based product development, generate income through the sale of Mugwort-based products, and improve the livelihood of the members of the group.

༢. སྡེ་ཚན་གྱི་བདེ་སྒྲིག་འབད་ནིའི་ནུས་ཤུགས་ཡར་དྲག་གཏང་ནི་དང་ འཐུས་མི་ཚུ་ལུ་ཁེ་ཕན་ཡོད་མི་འོང་འབབ་ཀྱི་
ལས་སྣ་གཞན་འཚོལ་ཞིབ་འབད་ནི།
2. Enhance the group’s negotiating strength and seek additional income-generating
ventures that bring advantages to its members.

༣. འཁན་པའི་འདབ་མ་ཡུན་བརྟེན་གྱི་དོན་ལུ་ ངེས་བརྟན་བཟོ་དགོ
3. Ensure the sustainability of Artemesia sp.

རྩ་ཚན་ ༤ པ། གཞུང་སྐྱོང་།
Article 4: Governance

བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་།
Executive Committee

༡. བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་གིས་ སྡེ་ཚན་གྱི་བཙག་འཐུའི་བྱ་རིམ་ལྟ་རྟོག་འབད་ནི་དང་ སློབ་སྦྱོང་གི་ལས་རིམ་འགོ་
འདྲེན་འཐབ་ནི་ སྐྱིན་འགྲུལ་དང་ དངུལ་རྩིས་ཀྱི་གནད་དོན་ཚུ་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ནི་ དེ་ལས་ སྡེ་ཚན་ནང་འཁོད་ཀྱི་རྩིས་ཞིབ་ཀྱི་ལཱ་འགན་ཚུ་ ལཱ་བཀོད་རྐྱབ་ནི་ལུ་འགན་ཁག་འབག་དགོ
1. The Executive Committee holds the responsibility of supervising the election
process, organizing educational programs, managing credit and finance matters, and overseeing auditing functions within the group.

༢. བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་གིས་ སྡེ་ཚན་གྱི་ཉིན་བསྟར་ལཱ་ཚུ་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ནི་དང་ ལས་ཁྲིམས་འདི་ནང་བཀོད་
ཡོདཔ་མི་ འགན་ཁུར་གཞན་ཚུ་འབག་ནི་ལུ་ རང་བཞིན་གྱི་རང་འགན་ཁག་ཕོག
2. The Executive Committee shall automatically be tasked with managing the daily
operations of the group and fulfilling other duties as outlined in this By-law.

6

ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས།
Annual General Meeting

༣. སྡེ་ཚན་གྱི་ཐག་གཅད་འདུས་ཚོགས་མཐོ་ཤོས་ ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་འདི་ དངུལ་འབྲེལ་རྩིས་ཐོ་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་ནི་དང་ ལྷག་ལུས་ངེས་ཏིག་བགོ་སྐལ་དང་ བགོ་བཀྲམ་ངོས་ལེན་འབད་ནི་ བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་བཙག་འཐུ་འབད་ནི་ བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་དང་ འཐུས་མིའི་དངུལ་ཕོགས་དང་ཐོབ་ལམ་ཆ་སྦྱོར་འབད་ནི་ དེ་ལས་ ཤུལ་མའི་རྩིས་ལོའི་དོན་ལུ་འཆར་གཞི་བརྩམ་ནི་ལུ་ ལོ་བསྟར་འཚོགས་དགོ
3. The Annual General Meeting, the group’s highest decision-making body, shall be
convened annually to review financial statements, approve allocation and distribution of net surplus, elect the Executive Committee, endorse entitlements or allowances for the Executive Committee and Members and set plans for the following financial year.

ཁྲི་འཛིན་གྱི་འགན་ཁུར།
Responsibilities of the Chairperson

༤. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ སྡེ་ཚན་གྱི་ལཱ་དང་ལས་སྣ་ཡོངས་རྫོགས་ལྟ་རྟོག་འབད་དགོཔ་དང་ ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་ཚུ་གཞི་བཙུགས་འབད་དགོ
4. The Chairperson shall supervise the complete operations and activities of the group
and execute the resolutions made during the Annual General Meeting.

༥. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་སྡེ་ཚན་གྱི་འཇོན་ཐང་དང་གྲུབ་འབྲས་ཡར་དྲག་བཟོ་ནི་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་ཁེ་རྒུད་ཡོད་ མི་ཚུ་དང་མཐུན་འབྲེལ་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་དང་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ
5. The Chairperson shall establish and enhance connections with relevant stakeholders
to enhance the group’s efficiency and performance.

༦. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་སྡེ་ཚན་འདི་ལཱ་ལེགས་ཤོམ་སྦེ་འབད་ཐབས་ལུ་ འཐུས་མི་ཚུ་གི་གྲལ་ཁར་རྩོད་རྙོག་འཐོན་མི་འདི་
འཆམ་ཁ་བཟོ་སྟེ་ ནང་འགྲིག་འབད་དགོ
6. The Chairperson shall facilitate the resolution and mediation of conflicts that arise
among the members to ensure the smooth operation of the group.

༧. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་སྡེ་ཚན་གྱི་དཀའ་ངལ་དང་གནད་དོན་ཚུ་མར་ཕབ་རྐྱབ་དགོ
7. The Chairperson shall mitigate problems and issues of the group.

7

༨. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་དང་ གློ་བུར་་ཞལ་འཛོམས་ཚུ་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་
འཚོགས་ནི་དང་ ཁྲི་འཛིན་མཛད་དགོ
8. The Chairperson shall conduct and chair the Annual General Meeting and any ad
hoc meeting as required or deemed necessary.

༩. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་དངུལ་འབྲེལ་གྱི་ཐོ་དེབ་ཚུ དྭངས་གསལ་སྦེ་རྒྱུན་སྐྱོང་འབད་ནི་ལུ་ ལྟ་རྟོག་འབད་ནི་དང་ དགོས་
མཁོ་ཡོད་པ་ཅིན་ ཆད་ ཡང་ན་ ཉེས་ཆད་ཚུ་ ལས་ཁྲིམས་བསྟར་གཞི་བཙུགས་འབད་དགོ
9. The Chairperson shall supervise the accurate maintenance of financial records and
implement fines or penalties as required by the By-Law.

༡༠. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ཁོ/མོ་མེད་པའི་དུས་སུ་ དྲུང་ཆེན་ཡང་ན་ དངུལ་འཛིན་པ་ག་ཨིན་རུང་ ངོ་ཚབ་སྦེ་བཀལ་དགོ
10. The Chairperson shall appoint the Secretary or Treasurer to officiate duties during his/her absence.

༡༡. ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ནམ་ར་འབད་རུང་ དགོཔ་འཐོན་པའི་སྐབས་ དྲུང་ཆེན་དང་དངུལ་འཛིན་པ་གི་ འགན་ཁུར་འབག་དགོ
11. The Chairperson shall shoulder the responsibility of the Secretary and Treasurer, whenever necessary.

དྲུང་ཆེན་གྱི་འགན་ཁུར།
Responsibilities of the Secretary

༡༢. དྲུང་ཆེན་གྱིས་སྡེ་ཚན་གྱི་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་དང་ ལག་ཆས་ ལཱ་ཆས་ དེ་ལས་ ཡིག་ཆའི་ཐོ་དེབ་ཚུ་ངེས་བདེན་སྦེ་རྒྱུན་སྐྱོང་འབད་དགོ
12. The Secretary shall ensure accurate records and inventory of the group’s infrastructure, tools, equipment, and documentation.

༡༣. དྲུང་ཆེན་གྱིས་དགོཔ་འཐོན་པའི་སྐབས་ ཁྲི་འཛིན་ལུ་གྲོགས་རམ་འབད་དགོཔ་དང་ ཁྲི་འཛིན་མེད་པའི་དུས་སུ་ ངོ་ཚབ་འབད་དགོ
13. The Secretary shall support the Chairperson as needed and act as the Chairperson in their absence when required.

༡༤. དྲུང་ཆེན་གྱིས་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གྲོས་གཞི་དང་གྲོས་ཆོད་ཚུ་བཟོ་ནི་དང་ དེ་ལས་ ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་ཡོད་ཐོ་སྙན་ཞུ་རྒྱུན་སྐྱོང་འབད་དགོ

8

14. The Secretary shall prepare meeting agendas, record minutes, and keep track of attendance during meetings.

༡༥. དྲུང་ཆེན་གྱིས་ཁྲི་འཛིན་དང་བསྟུན་གྲོས་འབད་ཞིནམ་ལས་ ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་དོན་ལུ་ ལས་འཆར་དང་ས་གནས་གཏན་འཁེལ་བཟོ་དགོཔ་དང་ འཐུས་མི་ཚུ་ལུ་ ཞལ་འཛོམས་མ་འཚོག་པའི་ཉིནམ་ལྔ་གིས་ ཧེ་མ་ལས་བརྡ་སྤྲོད་འབད་དགོ
15. The Secretary, in consultation with the Chairperson, shall fix the schedule and venue of the Annual General Meeting and notify the Members five (5) days before the meeting.

༡༦. དྲུང་ཆེན་གྱིས་ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ སྡེ་ཚན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་སྙན་ཞུ་བཟོ་དགོཔ་དང་ གསལ་ཞུ་འབད་དགོ
16. The Secretary shall prepare and present the progress report of the group during the Annual General Meeting.

༡༧. དྲུང་ཆེན་གྱིས་ནམ་ར་འབད་རུང་ དགོཔ་འཐོན་པའི་སྐབས་ ཁྲི་འཛིན་དང་དངུལ་འཛིན་པ་གི་ འགན་ཁུར་འབག་དགོ
17. The Secretary shall shoulder the responsibility of the Chairperson and Treasurer, whenever necessary.

དངུལ་འཛིན་པའི་འགན་ཁུར།
Responsibilities of the Treasurer

༡༨. དངུལ་འཛིན་པ་གིས་སྡེ་ཚན་གྱི་དངུལ་འབྲེལ་གྱི་གནད་དོན་ དཔེར་ན་ རྩིས་དེབ་དང་གླ་འཐུས་ ཆད་སུབ་ ཉེས་ཆད་བསྡུ་ལེན་དང་ དངུལ་འབྲེལ་གྱི་སྤྲོད་ལེན་གཞན་གྱི་ཐོ་ཚུ་ ལེགས་ཤོམ་སྦེ་རྒྱུན་སྐྱོང་འབད་དགོ
18. The Treasurer shall maintain proper records of the financial matters of the group, such as the book of accounts, payments and recoveries, fines collection, and such other financial transactions.

༡༩. དངུལ་འཛིན་པ་གིས་འཐུས་མི་གིས་ཞལ་འདེབས་འབད་ཡོད་མི་ཚུ་ ཐོ་བཀོད་འབད་དེ་ རྒྱུན་སྐྱོང་འབད་དགོ
19. The Treasurer shall record and maintain the contributions made by the Members.

༢༠. སྡེ་ཚན་གྱི་མ་དངུལ་ནང་བཙུགས་ནི་ཨིན་པའི་ཏི་རུ་ཚུ་ འཐུས་མི་ཚུ་ལས་འབྱོར་རྟགས་འཐོབ་པའི་ཤུལ་ འདི་འཕྲོ་ལས་ར་བཙུགས་དགོ

9

20. The Treasurer shall ensure that all contributions received from members are deposited immediately into the Group Fund upon receipt.

༢༡. དངུལ་འཛིན་པ་གིས་ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ དངུལ་འབྲེལ་གྱི་སྙན་ཞུ་ ག་ར་བཟོ་ཞིནམ་ལས་ གསལ་ཞུ་འབད་དགོ
21. The Treasurer shall prepare and present all financial reports in the Annual General Meeting.

༢༢. དངུལ་འཛིན་པ་གིས་ནམ་ར་འབད་རུང་ དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ ཁྲི་འཛིན་དང་དྲུང་ཆེན་གྱི་ འགན་ཁུར་འབག་དགོ
22. The Treasurer shall shoulder the responsibility of the Chairperson and Secretary, whenever necessary.

༢༣. དངུལ་འཛིན་པ་གིས་ མཐུས་མི་རེ་རེ་ལས་ ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་འཁན་པ་སྐམ་ཚོང་སྒྱུར་འཐབ་ཞིནམ་ལས་ མ་དངུལ་ ༢༠༠ བསྡུ་ལེན་འབད་འདི་སྡེ་ཚན་གི་དངུལ་ཁང་གི་རྩིས་ཁྲ་ནང་བཙུགས་དགོ།
23. The Treasurer shall be responsible for collecting Nu. 200 each from the group members after selling the dried artemisia annually and depositing it into the group’s

account.

བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་གི་བཙག་འཐུ་དང་གནས་ཡུན།
Election and Tenure of the Executive Committee

༢༥. བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་གིས་མཐུས་མི་ཚུ་ཡང་ ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ གསང་བའི་ཚོགས་རྒྱན་ཐོག་ལས་ སྡེ་ཚན་གྱི་འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ གདམ་ཁ་རྐྱབ་དགོ
25. The Executive Committee shall be nominated and elected by the Members of the group through a secret ballot during the Annual General Meeting.

༢༦. བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་གིས་མཐུས་མི་གིས་ ལོ་ངོ་གསུམ་ (༣) གི་རིང་ལུ་ཕྱག་ཞུ་ཆོག་ནི་དང་ ཡང་བསྐྱར་བཙག་འཐུ་གི་དོན་ལུ་འོས་ཚད་ཅན་ཡོད་པ་ཅིན་ ལོག་མར་གཏོགས་ཆོག
26. The Executive Committee shall serve for three (3) years and shall be eligible for re-election.

བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་གི་མཐུས་མི་ཚུའི་ཀུན་སྤྱོད་སྒྲིག་ལུགས།
Code of Conduct of Executive Committee Members

10

༢༦. བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་གི་མཐུས་མི་ཚུ་གིས་ སྡེ་ཚན་གྱི་ཚོང་འབྲེལ་འདི་ ཐ་དམ་ཚིག་དང་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་ཐོག་ལས་ ཁོང་གིས་ཤེས་ཤེསཔ་དང་ འབད་ཚུགས་ཚུགསཔ་ཅིག་འགོ་འདྲེན་དང་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་དགོ
26. The Executive Committee shall conduct and manage the business of the group to the best of their knowledge and capacity, and with utmost dedication, loyalty, and sincerity.

༢༧. བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་གི་མཐུས་མི་ཚུ་གིས་ སྡེ་ཚན་གྱི་མ་དངུལ་འདི་ཚུལ་མིན་སྤྱོད་ནི་ ཡང་ན་ འཐུས་མི་ཚུ་ལས་གནང་བ་མེད་པར་ སྤྱོད་མི་མཆོག
27. The Executive Committee shall not misuse the Group Fund or spend it without the consent of the Members of the group.

༢༨. བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་གི་མཐུས་མི་ཚུ་གིས་ སྡེ་ཚན་གྱི་མཐའ་དོན་ལུ་ ལཱ་བརྩོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་འབད་ནི་དང་ ཕྱག་ཞུ་ནི་ལུ་རྩ་འགེངས་དགོ
28. The Executive Committee shall strive to work hard and serve in the best interest of the group.

༢༩. བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་གི་མཐུས་མི་ཚུ་གིས་ སྡེ་ཚན་གྱི་མཐའ་དོན་དང་ ལས་ཁྲིམས་ཀྱི་གནད་དོན་དང་རྒྱབ་འགལ་བའི་ ཚུལ་དང་མ་མཐུན་པའི་ལས་སྣ་ག་ཅི་ར་ཨིན་རུང་ འདི་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ཆོག
29. The Executive Committee shall not be involved in any activity that is unethical or contrary to the interest of the group and the provisions of the By-Law.

༣༠.. བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་གི་མཐུས་མི་ཚུ་གིས་ སྡེ་ཚན་གྱི་ཚོང་འབྲེལ་དང་ ལས་སྤྱོད་ཀྱི་གསང་བ་ཚུ་ སྡེ་ཚན་དང་འཐུས་མིའི་མཐའ་དོན་ལུ་ གསང་བཞག་དགོ
30. The Executive Committee shall maintain the confidentiality of the business of the group and its operation to protect the interests of the group and its Members.

བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་དང་འཐུས་མི་ཚུ་གི་ཐོབ་ལམ།
Entitlement of the Executive Committee and Members

༣༡. བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་གི་མཐུས་མི་ཚུ་གིས་ ཟུར་ཕོགས་ ཡང་ན་ འཐུས་འདི་སྡེ་ཚན་ནང་ཁོང་རའི་གྲལ་གཏོགས་དང་འཁྲིལ་ ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ བསྒྲིག་ཡོད་མི་འདི་འཐོབ་ཐོབ་དབང་ཡོད། དེ་ཡང་ སྡེ་ཚན་གྱི་དངུལ་འབྲེལ་གནས་རིམ་འདི་ བརྟན་ཏོག་ཏོ་འགྱོཝ་ལུ་རག་ལས་ནི་ཨིན།

11

31. The Executive Committee Members may receive remuneration or allowances based on their level of involvement, as determined at the Annual General Meeting, subject to the Group’s financial stability.

༣༢. བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་གི་མཐུས་མི་ཚུ་གིས་ ལམ་འགྲུལ་འཐུས་ ༡༠༠༠ འཐོབ་ལམ་ཡོདཔ་དང་ དེ་ཡང་ སྡེ་ཚན་གྱི་དངུལ་འབྲེལ་གནས་རིམ་འདི་ བརྟན་ཏོག་ཏོ་འགྱོཝ་ལུ་རག་ལས་ནི་ཨིན།
32. Executive Committee members shall be entitled to a travel allowance of Nu. 1,000.00 each, subject to the Group’s financial stability as determined by the Annual General Meeting.

བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་འཐུས་མིའི་དགོངས་ཞུ་དང་ཕྱིར་བཤུད།
Resignation or Removal of Executive Committee Member

༣༣. བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་གི་འཐུས་མི་གིས་ ཁྲི་འཛིན་ལུ་ཡིག་ཐོག་ལུ་ བརྡ་སྐུལ་འབད་ཞིནམ་ལས་ དགོངས་ཞུ་འབད་ཆོག། ཨིན་རུང་དགོངས་ཞུ་འདི་ ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་ཐོག་ལས་རྐྱངམ་ཅིག་འབད་ཆོག
33. An Executive Committee member may tender their resignation through a written notice to the Chairperson, which shall become effective only upon formal acceptance
at the Annual General Meeting.

༣༤. སྡེ་ཚན་གྱིས་ ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་ཐོག་ལས་ བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་འཐུས་མི་འདི་ དུས་ཡུན་མ་རྫོགས་པའི་ཧེ་མ་ ཁོང་རའི་གོ་གནས་ལས་ཕྱིར་བཤུད་འབད་ཆོག་པའི་དབང་ཆ་ཡོད། དེ་ཡང་ ལས་ཁྲིམས་འདི་གིས་ རྩ་ཚན་ ༤ པའི་དོན་ཚན་ ༢༦ ལས་ ༣༠ དང་མ་འཁྲིལ་བ་ཅིན་དང་ ཨིན་རུང་ སྡེ་ཚན་གྱི་མཐུས་མིའི་གོ་གནས་ལུ་སྡོད་ཆོག
34. The Group may, by resolution passed at the Annual General Meeting, remove an Executive Committee member from office prior to the expiration of their term in the event of a breach of sections 25 to 29 of Article 4 of this By-law; however, the individual may continue to serve as a member of the Group.

༣༥. བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་ལས་ཕྱིར་བཤུད་བཏང་མི་འཐུས་ཚུ་གིས་ ཡང་བསྐྱར་གོ་གནས་ཚུའི་དོན་ལུ་ བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ཆོག
35. An Executive Committee member who has been removed from the post of the Executive Committee shall be ineligible to contest for any future position on the Executive Committee.

12

རྩ་ཚན་ ༥ པ། འཐུས་མིའི་གོ་གནས།
Article 5: Membership

འཐུས་མིའི་གོ་གནས། ཁྱད་ཡོན་ཚད་གཞི་དང་འཐུས་མིའི་འཐུས།
Membership, Eligibility Criteria and Membership Fee

༡. མི་ངོ་ཚུ་གིས་ སྡེ་ཚན་གྱི་འཐུས་མི་སྦེ་འཛུལ་དགོ་པ་ཅིན་ ཐོ་བཀོད་འབད་བའི་ཚེ་ སྐྱེས་ལོ་ཉུང་མཐའ་ ༡༨ ལང་དགོ
1. To become a Member of the group, an individual shall have attained a minimum of
18 years of age at the time of registration

༢. གུང་གཅིག་ལས་ མི་རེ་རེ་རྐྱངམ་ཅིག་གིས་ འཐུས་མི་འབད་ནིའི་འོས་འབབ་ཡོད།
2. Only one person from each household shall be eligible to become a Member;

༣. འཐུས་མིའི་གོ་གནས་འདི་ སྡེ་ཚན་ནང་ མི་ངོ་གི་སྤྲོ་བ་དང་འདོད་ཤུགས་ལུ་ གཞི་བཞག་ཐོག་ཨིན།
3. Membership shall be based on individual interest and willingness to work in the
group.

༤. ཉིནམ་ ༡༤ གི་ནང་འཁོད་ སྡེ་ཚན་གྱི་གསོག་འཇོག་རྩིས་ཁྲ་ནང་ འཛུལ་འཐུས་དངུལ་ཀྲམ་ ༥༠ བཙུགས་
དགོཔ་དང་ དེ་ཡང་ལོ་འདི་ནང་འཁན་པ་ཚོང་སྒྱུར་འགོ་ཐོག་དང་པ་འོ ཐབ་བཞིནམ་ལས་དང་ དེ་ལས་ ལས་ཁྲིམས་འདི་ཆ་འཇོག་འབད་དགོ
4. Each member shall deposit a loyalty/entry fee of Nu. 50.00 into the group savings
account within 14 days, following the first sale of Artemisia, and agree to adopt this By-law.

༥. མི་ངོམ་ག་སྦེ་རུང་ སྡེ་ཚན་ནང་འཐུས་མི་གསརཔ་སྦེ་ འཛུལ་ཞུགས་འབད་ནི་གི་ དང་འདོད་ཡོད་པ་ཅིན་ ཞུ་
ཡིག་བཙུགས་ཐོག་ལས་ འཛུལ་འཐུས་དངུལ་ཀྲམ་ ༥༠ སྤྲོད་དགོ་ནི་དང་ འཐུས་མི་གཅིག་ལུ་ལྷ་ལུས་ངེས་ཏིག་ ག་དེམ་ཅིག་ཁྱབ་དོ་ག་ འདི་དང་དྲ་ཉམས་སྦེ་འཐུས་སྤྲོད་དགོ
5.. Any person seeking membership in the group shall be required to submit a duly
completed membership application form, pay a membership fee of Nu. 50.00, and contribute an amount equivalent to the average share of the accumulated group savings distributed among existing members.

13

འཐུས་མིའི་ཐོབ་དབང་དང་འགན་ཁུར།
Rights and Duties of Members

༦.. སྡེ་ཚན་གྱི་འཐུས་མི་གིས་ སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་སྣ་ཚུ་ནང་ ཧུར་རི་རི་སྦེ་བཅའ་མར་གཏོགས་དགོ
6. A Member of the group shall actively participate in the activities of the group.

༧. སྡེ་ཚན་གྱི་འཐུས་མི་གིས་ཤོམ་འདབ་འདི་ ཡུན་བརྟན་འཛིན་སྐྱོང་དང་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ
7. A Member of the group shall follow sustainable management and utilization of
Rumex nepalensis.

༨. སྡེ་ཚན་གྱི་འཐུས་མི་གིས་ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་དགོ
8. A Member of the group shall attend the Annual General Meeting.

༩. སྡེ་ཚན་གྱི་འཐུས་མི་གིས་ བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་གི་མཐུས་མི་ཚུ་གི་བཙག་འཐུའི་དོན་ལུ་ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱུར་ནི་
དང་ ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱུར་བསྐྱུརཔ་དགོ
9. A Member of the group shall vote and be voted for the selection of the Executive
Committee.

༡༠. སྡེ་ཚན་གྱི་འཐུས་མི་གིས ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་དང་ བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་གི་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་ལུ་གནས་དགོ
10. A Member of the group shall bide by the decisions of the Annual General Meeting and Executive Committee meetings.

༡༡. སྡེ་ཚན་གྱི་འཐུས་མི་གིས་ སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་རྩོད་རྙོག་བཀག་ནི་ལུ་ ཞལ་འཛོམས་ཚུ་ནང་སྲིད་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ གནད་དོན་ཚུ་ བསྟུན་གྲོས་འབད་མི་ཆོག
11. A Member of the group shall refrain from discussing political affiliations during meetings and gatherings to prevent potential disputes arising from such discussions.

༡༢. མཐུས་མི་ཚུ་གིས་ ལོ་གཅིག་ནང་འཁན་པ་སྐམ་ཚོང་སྒྱུར་འཐབ་ཞིནམ་ལས་མཐུས་མི་རེ་གི་དངུལ་ཀྲམ་ ༢༠༠ རེ་ ཚོགས་པ་གིས་ རྩིས་ཁྲ་ནང་བཙུགས་དགོ།
12. Each year, members shall deposit an amount of Nu. 200 into the group’s account following the sale of Artemisia.

14

འཐུས་མིའི་དགོངས་ཞུ་དང་དགོངས་གྲོལ།
Resignation and Termination of the Membership

༡༣. འཐུས་མི་གིས་ཁྲི་འཛིན་ལུ་ ཆ་གནས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་མཉམ་ དགོངས་ཞུའི་ཡི་གུ་ཕུལ་ཞིནམ་ལས་ དགོངས་ཞུ་འབད་ཆོག དགོངས་ཞུ་དང་བདེན་ཁུངས་ཚུ་ ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་སྐབས་སུ་ བསམ་ཞིབ་འབད་དེ་ ངོས་ལེན་འབད་དགོ
13. A Member may resign from the group by submitting a resignation to the Chairperson along with the reason for resignation. The resignation may be formally approved during the Annual General Meeting.

༡༤. འཐུས་མི་གཅིག་གིས་ སྡེ་ཚན་ལུ་ གུས་བཀུར་མེད་པའི་བྱ་བ་ནང་ གྲལ་གཏོགས་འབད་ཡོདཔ་དང་ ལས་ཁྲིམས་ཀྱི་གནད་དོན་ཚུ་ལུ་ ཚར་གསུམ་ལས་ལྷག་ མ་གནས་པར་ཡོདཔ་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་ཁང་ལས་ཉེས་ཅན་སྦེ་བཏོན་པ་ཅིན་ སྡེ་ཚན་ལས་དགོངས་གྲོལ་གཏང་ཆོག གྲོས་ཆོད་འདི་ ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་སྐབས་སུ་བཏོན་དགོ
14. A member may be terminated from the Group for engaging in actions that tarnish the Group’s reputation, repeated violations of the By-law (three or more instances), or upon conviction of a criminal offence by a court of law. Such dismissal shall be decided at the Annual General Meeting.

དགོངས་ཞུ་འབད་ཡོདཔ་དང་དགོངས་གྲོལ་བཏང་ཡོད་མི་འཐུས་མི་ལུ་ཁེ་ཕན་ཐོབ་ལམ།
Benefit Entitlement for a Resigned or Terminated Member

༡༥. འཐུས་མི་གཅིག་གིས་སྡེ་ཚན་ལས་ བློ་འདོད་ལྟར་དགོངས་ཞུ་འབད་བ་ཅིན་ དགོངས་ཞུ་འབད་མི་འཐུས་མི་གིས་ཐོབ་ལམ་འདི་ སྡེ་ཚན་གྱི་གློ་བུར་གྱི་ཞལ་འཛོམས་ཚོགས་ཞིནམ་ལས་ ཐོབ་ལམ་ཚུ་གསུངས་གྲོས་གནང་ཞིནམ་ལས་ཐག་བཏོག་ནི་ཨིན།
15. In case of voluntary resignation of members from the group, their entitlement shall be discussed by calling an ad hoc meeting and finalizing their entitlements.

༡༦. འཐུས་མི་འདི་སྡེ་ཚན་ལས་དགོངས་གྲོལ་བཏང་ཡོད་པ་ཅིན་ ཁེ་ཕན་གྱི་ཐོབ་ལམ་ག་ཅི་ཡང་མི་འཐོབ་ནི་ཨིནམ་དང་ ཞལ་འདེབས་འདི་ རྒུད་འཐུས་གང་ཡང་ཐོབ་ལམ་མེད་པར་ སྡེ་ཚན་གྱི་མ་དངུལ་ནང་ལུས་ནི་ཨིན།
16. If a member is terminated from the group, they won’t be eligible for any benefits, and their contributions will be forfeited without any entitlement or any compensation. The forfeited amount will be in the group’s fund.

15

༡༧. འཐུས་མི་ལུ་ཤི་རྐྱེན་ ཡང་ན་ དབང་པོ་ལུ་སྐྱོན་ཞུགས་པ་ཅིན་ ཁོ་རའི་གཉེན་གྲོགས་ ཡང་ན་ གུང་གཅིག་ལས་ཨིན་པའི་བཟའ་ཚང་གི་འཐུས་མི་ཉེ་ཤོས་ཀྱིས་ ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ ཡང་ན་ བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་ཆ་འཇོག་ཐོག་ལས་ སྡེ་ཚན་གྱིས་འཐུས་མི་འབད་ཆོག
17. If a Member passes away or becomes disabled, their spouse or an immediate family member from the same household can become a Member of the group upon approval from either the Annual General Meeting or an Executive Committee meeting.

༡༨. འཐུས་མི་ཅིག་ལུ་ཤི་རྐྱེན་འབྱུང་བའི་ཤུལ་ལུ་ ཁོང་གི་བཟའ་ཚང་ལས་ འཐུས་མི་འབད་འཛུལ་ཞུགས་སྦེ་མི་ག་ཡང་མེད་པ་ཅིན་ ཚེ་འདས་འཐུས་མི་འདི་གིས་ འཐུས་མི་གཅིག་ལུ་ལྷ་ལུས་ངེས་ཏིག་ ག་དེམ་ཅིག་ཁྱབ་དོ་ག་ འདི་དང་དྲ་ཉམས་སྦེ་ཐོབ་ལམ་ཡོད།
18. In the event of a member’s demise, where no immediate family member is available or eligible to assume the membership, the legal heir or representative of the deceased member shall be entitled to an equivalent dividend of the profit shared by each member of the group.

རྩ་ཚན་ ༦ པ། ཞལ་འཛོམས།
Article 6: Meetings

ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་ དབང་ཆ་དང་ལཱ་འགན།
Powers and Functions of the Annual General Meeting

༡. སྡེ་ཚན་གྱི་ཐག་གཅད་འདུས་ཚོགས་ མཐོ་ཤོས་ཅིག་སྦེ་ལཱ་འགན་འབག་དགོ
1. Act as the supreme decision-making authority of the group.

༢. སྡེ་ཚན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་དང་ སྐབས་ཀྱི་གནས་རིམ་བརྟག་ཞིབ་དང་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་དགོ
2. Assess and evaluate the group’s performance and its current status.

༣. སྡེ་ཚན་གྱི་ཚ་གྱང་དང་གནད་དོན་ཚུ་ བསྟུན་གྲོས་འབད་དེ་ དཀའ་ངལ་བསལ་དགོ
3. Address and find solutions to group’s concerns and matters during discussions.

༤. བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་གི་མཐུས་མི་ཚུ་ བཙག་འཐུ་འབད་དེ་བསྐོ་བཞག་འབད་དགོ
4. Elect and appoint new Executive Committee members.

16

༥. སྡེ་ཚན་ནང་འཐུས་མི་གསརཔ་གི་ཐོ་བཀོད་འདི་ ཆ་འཇོག་འབད་དགོ
5. Approve the enrollment of new Members into the group.

༦. སྡེ་ཚན་ལུ་གནོད་པའི་ལཱ་འབད་མི་ མཐུས་མི་ག་སྦེ་རུང་ (བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་གི་མཐུས་མི་ ཡང་ན་ སྡེ་ཚན་
གྱི་འཐུས་མི་) ཡང་ན་ ལས་ཁྲིམས་ལུ་མ་གནས་མི་ དེ་ཡང་ དམིགས་བསལ་དུ་ཁྲིམས་ཁང་ལས་ ཉེས་ཅན་སྦེ་བཏོན་པའི་འཐུས་མི་འདི་ དགོངས་གྲོལ་གཏང་དགོ
6. Terminate membership of any Executive Committee member or Group member
involved in actions detrimental to the group or breaching its By-law, especially upon being convicted of a criminal offence by a court of law.

༧. ལས་ཁྲིམས་འདི་དགོཔ་འཐོན་པའི་སྐབས་ སྡེ་ཚན་གྱི་གཙོ་རིམ་དང་ དགོས་མཁོའི་འགྱུར་བ་དང་བསྟུན་ དུས་
དང་དུས་སུ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་དེ་ འཕྲི་སྣོན་མཛད་དགོ
7. Review and revise the By-law, as necessary, to align with evolving priorities and
the group’s needs.

༨. བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་དང་ སྡེ་ཚན་གྱི་འཐུས་མིའི་དངུལ་ཕོགས་ ཡང་ན་ ཟུར་ཕོགས་འདི་འོས་ལྡན་ཡོད་པའི་
སྐབས་གཞི་བཙུགས་འབད་དེ་ ངོས་ལེན་འབད་དགོ
8. Establish and authorize remuneration or allowances for the Executive Committee
and group members, as deemed appropriate.

༩. འཐུས་མིའི་འཛུལ་འཐུས་དང་ བསྐྱར་གསོའི་འཐུས་ ཚད་སྒྲིག་སྟེ་བསྐྱར་བཟོ་འབད་དགོ
9. Establish and revise fees for new membership, as necessary.

༡༠. སྡེ་ཚན་གྱི་མ་དངུལ་བརྟན་ཏོག་ཏོ་འགྱོཝ་ད་ འཐུས་མི་ཚུ་ལུ་བགོ་བཤའི་ཁེབ་ས་སྤྲོད་ནི་ལུ་གནང་བ་བྱིན་དགོ སྡེ་ཚན་གྱི་མ་དངུལ་བརྟན་ཏོག་ཏོ་འགྱོ་ལུགས་འདི་ཡང་ སྡེ་ཚན་གྱི་གྲོས་ཐག་བཅད་དགོ
10. Approve the distribution of dividends to Members upon the Group Fund attaining financial stability, as determined by the Group.

ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་བྱ་རིམ།
Procedure of the Annual General Meeting

༡༡. ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་འདི་ ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་འཚོགས་དགོ
11. The Annual General Meeting shall be convened annually.

17

༡༢. ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་ཚོགས་གྲངས་འདི་ འཐུས་མི་ཡོངས་བསྡོམས་ལས་ གསུམ་དཔྱ་གཉིས་འོང་དགོ
12. The quorum for the Annual General Meeting shall be two-thirds of the total membership.

༡༣. ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་འདི་ཚེ་ལུང་ནང་ ཡང་ན་ བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་གིས་གདམ་ཁ་རྐྱབ་ཡོད་མི་ ས་ཁོངས་ནང་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ
13. The Annual General Meeting shall be conducted in Ruechikha Chiwog or any other suitable location agreed by the Executive Committee.

༡༤. ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་མ་ཚུགས་མི་འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ བཅའ་མར་གཏོགས་མ་ཚུགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འོས་ལྡན་ཚུ་བཀོད་ཐོག་ ཁྲི་འཛིན་ལུ་ ཧེ་མ་ལས་བརྡ་སྤྲོད་དགོ
14. Any Member unable to attend the Annual General Meeting shall inform the Chairperson in advance, providing a valid reason for their inability.

དམིགས་བསལ་ ཡང་ན་ གློ་བུར་ཞལ་འཛོམས།
Special/Ad hoc Meeting

༡༥. ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ཚོགས་ནིའི་ཚེས་གྲངས་ མ་རནམ་པའི་ཧེ་མ་ སྡེ་ཚན་གྱི་གནད་དོན་གལ་ཅན་ཚུ་ དེ་འཕྲོ་ལས་བསྟུན་གྲོས་འབད་དེ་ བསལ་དགོཔ་ཡོད་མི་ཚུ་བསལ་ནིའི་དོན་ལས་ ནམ་རང་ཨིན་རུང་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ དམིགས་བསལ་ ཡང་ན་ གློ་བུར་ཞལ་འཛོམས་འདི་ འཚོགས་ཆོག
15. The Chairperson shall have the authority to convene a Special or ad hoc Meeting at any time to address urgent matters requiring immediate attention, which cannot be deferred until the next scheduled Annual General Meeting.

རྩ་ཚན་ ༧ པ། དངུལ་འབྲེལ་འཛིན་སྐྱོང་དང་རྩིས་ཞིབ།
Article 7: Financial Management and Auditing

སྡེ་ཚན་གྱི་མ་དངུལ་ལག་ལེན་དང་འཛིན་སྐྱོང་།
Operation and Management of Group Fund

༡. རུས་ཆད་ཁ་འཁན་པ་སྨན་གྱི་སྡེ་ཚན་གྱི་མིང་ཐོག་ཁར་ཡོད་མི་ སྡེ་ཚན་གྱི་མ་དངུལ་འདི་ དངུལ་འབྲེལ་ལས་ཁང་ནང་ གསོག་འཇོག་རྩིས་ཁྲའི་ཐོག་ལས་ གཞི་བཙུགས་འབད་དེ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ དངུལ་འབྲེལ་སྤྲོད་ལེན་ག་ར་ ཁྲི་འཛིན་དང་དྲུང་ཆེན་ དེ་ལས་ དངུལ་འཛིན་པ་གསུམ་ མཉམ་རུབ་ཀྱི་གནང་བ་ཐོག་འབད་དགོ

18

1. A Group Fund, under the name of Khempa Men Ghi Detshen, shall be established
and managed through a savings account at a financial institution. All financial transactions shall require the joint signatures of the Chairperson, Secretary, and Treasurer.

༢. སྡེ་ཚན་གྱི་མ་དངུལ་ཐོན་ཁུངས་འདི་ འཐུས་མིའི་འཛུལ་འཐུས། ཁེ་ཕན་བགོ་བཤའ་དང་ མཐུས་མི་ཚུ་གིས་ ལོ་བསྟར་གཞིན་འཁན་པ་བཙོང་སྟེ་བཙུགས་མི་མ་དངུལ་ དེ་ལས་ ཞལ་འདེབས་དང་ཉེས་ཆད་ཚུ་བརྩིས་ཏེ་ འཐུས་མི་ལས་གྲོགས་རམ་གཞན་ཚུ་ཨིན།
2. The Group Fund shall be sustained by membership entry fees, benefit sharing,
contributions made by each member after selling Artemisia sp. annually, and other contributions from Members, which may include donations and fines.

༣. སྡེ་ཚན་གྱི་མ་དངུལ་འདི་ ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ཀྱིས་གྲོས་ཆོད་ཐོག་ལས་གནང་བ་འཐོབ་ཞིནམ་
ལས་ གནད་དོན་གལ་ཅན་འཐོན་པའི་སྐབས་ སྐྱེ་ལྡན་རིགས་སྣའི་ཉམས་སྲུང་དང་ ཡུན་བརྟན་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་སྣ་ དེ་ལས་ གྲོང་གསེབ་ཀྱི་འཚོ་ཐབས་ཡར་སེང་ ཡང་ན་ སྡེ་ཚན་དང་འཐུས་མིའི་མཐའ་དོན་ལུ་ ལས་སྣ་གཞན་ཚུ་ནང་ལག་ལེན་འཐབ་ཆོག
3. The Group Fund may be utilized, upon approval by the Annual General Meeting, in
urgent cases, for activities that promote biodiversity conservation and sustainable use, enhance rural livelihoods, or support other initiatives deemed to be in the best interest of the Group and its Members.

ལྷག་ལུས་ངེས་ཏིག་གི་བགོ་བཀྲམ།
Distribution of Net-surplus

༤. ཚོང་འབྲེལ་ལས་བརྟེན་ སྡེ་ཚན་གྱི་མ་དངུལ་ནང་ བསག་ཡོད་མི་ཏི་རུ་ལྷག་ལུས་འདི་ སྡེ་ཚན་གྱི་མ་དངུལ་བརྟན་ཏོག་ཏོ་འགྱོཝ་ད་ འཐུས་མི་ཚུ་ལུ་བགོ་བཀྲམ་འབད་ཆོག ལྷག་ལུས་ངེས་ཏིག་བགོ་བཀྲམ་གྱི་ བགོ་བཤའ་དང་འབྱུང་གྲངས་འདི་ ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་དང་འཁྲིལ་དགོ
4. Surplus funds generated from business activities may be distributed among
Members once the Group Fund attains financial stability. The portion and frequency of such distribution shall be determined by the Annual General Meeting.

རྩིས་ཞིབ།
Audit

༥. སྡེ་ཚན་འདི་ ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ནང་ ངོས་འཛིན་འབད་མི་འཐུས་མི་ཚུ་ལས་ བསྐོ་བཞག་

19

འབད་མི་རྩིས་ཞིབ་ ཡང་ན་ རྒྱལ་གཞུང་རྩིས་ཞིབ་དབང་འཛིན་ ཡང་ན་ དབང་ཚད་ཅན་གྱི་རྩིས་ཞིབ་ལས་སྡེ་གཞན་ཚུ་གིས་རྩིས་ཞིབ་ འབད་ཆོག
5. The Group shall be subject to audits, which may be conducted either by members
appointed as auditors during the Annual General Meeting or by an external body such as the Royal Audit Authority or any other competent auditing institution

༦. འཐུས་མི་ག་གིས་འབད་རུང་ སྡེ་ཚན་གྱི་མ་དངུལ་དེ་ འཛིན་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་འཛོལ་བ་ཚུ་ འབད་ཡོད་པའི་
དོགས་པ་ཡོད་པ་ཅིན་ ཁོང་གིས་ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་སྐབས་ རྩིས་ཞིབ་འབད་ནི་གི་གྲོས་འཆར་བཀོད་ཆོག དེ་ཡང་ འཐུས་མི་མང་ཤོས་ཀྱིས་ ངོས་ལེན་འབད་བའི་ཤུལ་ལས་ ནང་འཁོད་རྩིས་ཞིབ་འགོ་བཙུགས་དགོ
6. If a member has reasonable grounds to suspect misuse or mismanagement of the
Group’s Fund, they may propose an audit during the Annual General Meeting. Upon approval by the majority of members present, an internal audit may be conducted.

རྩ་ཚན་ ༨ པ། འཁན་པ་ཐོན་སྐྱེད་སྔ་ཕྱི་འཛིན་སྐྱོང་།
Article 8: Pre and Post-Harvest Management of Artemisia sp.

༡. འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ སྤུས་ཚད་ཅན་གྱི་འཁན་པ་ཐོན་སྐྱེད་དོན་ལུ་ ཡུང་ནག་ཡུན་བརྟན་དུ་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ནིའི་དོན་ལུ་ ལས་ཁྲིམས་ལུ་དམ་དམ་སྦེ་གནས་དགོ།
1. Members shall strictly comply to the By-law to ensure the sustainable management
of Artemisia sp, ensuring the production of high-quality Artemisia.

༢. འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ འཁན་པ་བསྡུ་བའི་སྐབས་སུ་རྫས་སྦྱོར་གྱི་བཙོག་གྲིབ་ཡོད་མི་ཧོད་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་མི་
འོང་། འཐུས་མི་ཚུ་གིས་འདི་བཟུམ་མའི་ཧོད་ལག་ལེན་འཐབ་ས་མཐོང་པ་ཅིན་ འཁན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོན་དངོས་བཟོ་སྐྲུན་གྱི་དོན་ལུ་ འཁན་པ་སྐམ་ཚུ་ ངོས་ལེན་མི་འབད།
2. Members must avoid using containers that might have chemical contamination
during harvesting and storage. If any member is found using such contaminated containers, the Artemisia harvested shall not be accepted under any circumstances.

རྩ་ཚན་ ༩ པ། འཁན་པའི་ཐོན་སྐྱེད་བཀྲམ་སྤེལ་དང་ཚོང་འབྲེལ།
Article 9: Artemisia sp. Production, supply, and marketing

༡. མག་འུཏ་སོ་ལུ་ཤའན་གྱི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ འཁན་པ་སྐམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོན་དངོས་བཟོ་སྐྲུན་འབད་ནི་

20

ལུ་ འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་མག་འུཏ་སོ་ལུ་ཤའན་ལུ་ འཁན་པ་སྐམ་ལངམ་སྦེ་བཀྲམ་སྤེལ་འབད་དགོ དེ་ཡང་ མག་འུཏ་སོ་ལུ་ཤའན་དང་ རུས་ཆད་ཁ་འཁན་པ་སྨན་གྱི་སྡེ་ཚན་ དེ་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་སྐྱེ་ལྡན་རིགས་སྣ་ལྟེ་བའི་བར་ནང་ ཐོབ་སྤྱོད་དང་ཁེ་ཕན་བགོ་བཤའི་གན་རྒྱ་དང་འཁྲིལ་དགོ
1. Members shall annually supply an adequate quantity of Artemisia sp. to Mugwort
Solutions for the production of Artemisia products as stipulated in the ABS agreement executed among the Ruechekha Khempa Men Ghi Detshen and the National Biodiversity Centre.

༢. འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ མག་འུཏ་སོ་ལུ་ཤའན་གྱིས་དགོས་མཁོ་མ་གྲུབ་ཚུན་ གཞན་གྱིས་གོང་ཚད་མཐོ་དྲགས་བྱིན་
རུང་ འཁན་པ་སྐམ་གཞན་ལུ་བཙོང་མི་ཆོག
2. Members shall not sell Artemisia sp. to any other party, regardless of higher offers,
until the Mugwort Solution’s required quantity has been fulfilled.

༣. འཐུས་མི་ཚུ་གིས་འཁན་པ་སྐམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོན་དངོས་་བཟོ་སྐྲུན་གྱི་དོན་ལུ་ འཁན་པ་སྐམ་ལངམ་སྦེ་
བཀྲམ་སྤེལ་འབད་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་ མག་འུཏ་སོ་ལུ་ཤའན་གྱིས་མི་སྡེ་གཞན་ལས་ལེན་ཆོག དེ་འབདཝ་ད་ སྡེ་ཚན་འདི་གིས་ཐོན་སྐྱེད་ལངམ་སྦེ་ཐོན་པའི་སྐབས་ མག་འུཏ་སོ་ལུ་ཤའན་གྱིས་ཐོན་སྐྱེད་འདི་ མི་སྡེ་གཞན་ལས་གོང་ཚད་ཉུངམ་སྦེ་འཐོབ་རུང་ལེན་མི་ཆོག
3. If members are unable to supply the required quantity of Artemesia, Mugwort
Solution reserves the right to procure the shortfall from other communities. However, Mugwort Solution shall not purchase from external sources solely on lower pricing where the Group is capable of meeting the specified quantity and quality requirements.

༤. རུས་ཆད་ཁ་འཁན་པ་སྨན་གྱི་སྡེ་ཚན་ལས་ མག་འུཏ་སོ་ལུ་ཤའན་གྱི་ ཉུང་མཐའ་འཁན་པ་སྐམ་ཀེ་ཇི་ ༥༠༠༠འཁན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོན་དངོས་བཟོ་སྐྲུན་འབད་ནིའི་དོན་ལས་ཉོ་ནི་དང་གོང་ཚད་འདི་ཡང་ཐོབ་སྤྱོད་དང་ཁེ་ཕན་བགོ་བཤའི་གན་རྒྱ་ཐོག་གཞི་བཞག་དགོ
4. Mugwort Solution shall buy a minimum of 5000 kg of dried Artemisia sp. from the
Ruechekha Khempa Men Ghi Detshen based on the price agreed in the ABS agreement.

༥. ཐོབ་སྤྱོད་དང་ཁེ་ཕན་བགོ་བཤའི་གན་རྒྱ་ཐོག་གཞི་བཞག་ཐོག་ མག་འུཏ་སོ་ལུ་ཤའན་གྱིས་ རུས་ཆད་ཁ་འཁན་
པ་སྨན་གྱི་སྡེ་ཚན་ལས་ འཁན་པ་སྐམ་ཀེ་ཇི་གཅིག་ལུ་དངུལ་ཀྲམ་ ༦༥ འབད་ལེན་ནི་ཨིན།
5. As agreed in the ABS agreement, Mugowort Solution shall buy dried Artemisia sp.
at a rate of Nu. 65/- per kg from the group.

21

༦. ག་དེམ་ཅིག་སྦེ་ འཁན་པ་སྐམ་གྱི་མང་ཉུང་འདི་ཡར་སེང་དང་ ཡང་ཅན་ མར་ཕབ་དགོ་པ་ཅིན་ ལོ་གཅིག་གིས་
ཧེ་མ་ལས་ མག་འུཏ་སོ་ལུ་ཤའན་གྱིས་སྡེ་ཚན་ལུ་བརྡ་སྤྲོད་འབད་དགོ།
6. If in case the Mugwort Solution needs more or lesser amount of dried Artemesia,
then Mugwort Solution shall give one year’s prior notice to the group.

༧. མག་འུཏ་སོ་ལུ་ཤའན་གྱིས་ སྡེ་ཚན་ལས་འཁན་པ་སྐམ་འདི་ ཀུན་བཟང་ རྡོ་རྗེའི་ཁྱིམ་ལས་ བསྡུ་ལེན་འབད་
ནི་ཨིན།
7. The collection point for Mug Wort Solution to collect the dried Artemesia shall be
from Kinzang Dorji’s house.

རྩ་ཚན་ ༡༠ པ། ཉེས་ཆད་དང་ཉེས་ཁྲིམས།
Article 10: Fines and Penalties

༡. ཁྲི་འཛིན་ལུ་སྙན་ཞུ་མ་འབད་བར་ ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ནང་ བཅའ་མར་བཏོགས་མ་ཚུགས་མི་འཐུས་མི་གིས་ ཞལ་འཛོམས་རེ་ལུ་ དངུལ་ཀྲམ་ ༥༠༠ སྤྲོད་དགོ་པའི་ཉེས་ཆད་ཕོག
1. Any member who fails to attend the Annual General Meeting without prior
notification to the Chairperson shall be liable to a penalty of Nu. 500/- per meeting.

༢. གལ་སྲིད་ བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་གི་མཐུས་མི་གཅིག་གིས་ ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ཚོགས་ནི་ དུས་སྟབས་བཟོ་བའི་ཤུལ་ལུ་ ཁྲི་འཛིན་ལུ་སྙན་ཞུ་མ་འབད་བ་ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ནང་ལུ་ བཅའ་མར་མ་གཏོགས་པ་ཅིན་ འཐུས་མི་ཚུ་དང་ཕྱད་ད་ཉེས་ཆད་ལོག་ལྟབ་འབད་ཕོག
2 If the office bearers are absent from the annual general meeting after fixing the
annual general meeting, then they are liable to double the amount of the member’s penalty.

༣. འཐུས་མི་ག་ཨིན་རུང་ སྡེ་ཚན་གྱི་མ་དངུལ་ ལོག་སྤྱོད་འབད་ཡོད་པ་ཅིན་ ཉེས་ཁྲིམས་བརྒྱ་ཆ་ ༢༠ དང་གཅིག་ཁར་ ལོག་སྤྱོད་འབད་ཡོད་མི་མ་དངུལ་འདི་ བདུན་ཕྲག་གཅིག་གི་ནང་འཁོད་ལུ་ དངུལ་ཚབ་སྤྲོད་དགོ དུས་ཚོད་ནང་ཁོད་ལུ་ དངུལ་ཚབ་སྤྲོད་ནི་འཐུས་ཤོར་ཚེ་ ལས་ཁྲིམས་འདི་གི་རྩ་ཚན་ ༡༡ པའི་འོག་ལུ་འདྲི་གཏུག་འབད་དགོ
3. Any Member found to have misused the Group Fund shall be required to repay the
misused amount along with a 20 per cent penalty within one week. Failure or refusal to do so within the specified period shall be dealt with under Article 11 of this By-law.

22

༤.. འཐུས་མི་ག་སྦེ་རུང་ ཐོ་བཀོད་འབད་བའི་དུས་ཚོད་ལས་ ཞལ་འཛོམས་ནང་ལུ་ཕྱི་སོང་པ་ཅིན་ དངུལ་ཀྲམ་ ༡༠༠ གི་ཉེས་ཆད་ཕོག
4. Any members coming late to the meeting at the time of registration shall be liable to a fine of Nu. 100.

རྩ་ཚན་ ༡༡ པ། རྩོད་རྙོག་ནང་འགྲིག།
Article 11: Dispute Resolution

༡. ལས་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་འགྲེལ་ ཡང་ན་ ལག་ལེན་གྱི་སྐོར་ལས་རྩོད་རྙོག་ ཡང་ན་ སྡེ་ཚན་གྱི་འགན་ཁུར་ཚུ་
འབག་བའི་སྐབས་ འཐུས་མི་ཚུ་གི་བར་ན་ འཐོན་པའི་རྩོད་རྙོག་ག་ཅི་སྦེ་རུང་ འཐུས་མི་ཚུ་གི་བར་ན་ཕན་ཚུན་གྲོས་སྟོན་གྱི་ཐོག་ལས་ དཀའ་ངལ་བསལ་དགོ ཡང་ན་ ཕན་ཚུན་གོ་རྟོགས་དང་ གུས་ཞབས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ བཀོད་ཁྱབ་ཚོགས་ཆུང་གི་མཐུས་མི་ཚུ་ གྲལ་གཏོགས་འབད་ཞིནམ་ལས་ དཀའ་ངལ་བསལ་དགོ
1. Any dispute concerning the interpretation or implementation of this By-law or
arising among the members while carrying out group responsibilities shall be settled amicably through mutual discussions among the members or with the intervention of the Executive Committee, adhering to principles of mutual understanding and respect.

༢. དཀའ་ངལ་འདི་ནང་འགྲིག་འབད་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་ སྡེ་ཚན་གྱིས་རྩོད་རྙོག་འདི་ བར་འཛུལ་དང་ནང་འགྲིག་འབད་ནི་ལུ་ རྒེད་འོག་དང་རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་ ཡང་ན་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ལུ་འདྲི་གཏུག་འབད་དགོ
2. If the issue remains unresolved, the group may forward the dispute to the Gewog,
Dzongkhag Administration, or other relevant(dispute settlement) agencies for necessary intervention and resolution.

༣. ལས་ཁྲིམས་འདི་གིས་རྩ་ཚན་ ༡༡ པའི་དོན་ཚན་ ༡ དང་ ༢ པའི་གྲོས་ཆོས་ལུ་ བསམ་པ་མ་རྫོགས་པ་ཅིན་
རྩོད་རྙོག་འདི་དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལུ་ བདེན་བཤེར་གྱི་དོན་ལས་མཐོ་གཏུགའབད་ཆོག
3. The case may be forwarded to the Royal Court of Justice if not satisfied with the
decision made under sections 1 and 2 of Article 11 of this By-law for further adjudication.

23

རྩ་ཚན་ ༡༢ པ། སྡེ་ཚན་རྩ་གྲོལ།
Article 12: Dissolution of the Detshen

༡. སྡེ་ཚན་འདི་ ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱན་མང་ཆེ་ཤོས་ གསུམ་དཔྱ་གཉིས་ཡོད་པ་ཅིན་ ཁས་བླངས་ཐོག་རྩ་གྲོལ་གཏང་ཆོག རྩ་གྲོལ་འདི་གིས་ འཐུས་མིའི་ཐོབ་དབང་ལུ་གནོད་ནི་མི་འོང་། རྒྱུ་དངོས་དང་སྡེ་ཚན་གྱི་མ་དངུལ་འདི་ ཚུལ་མཐུནམ་སྦེ་ལག་ལེན་འཐབ་ཡོད་པའི་ཤུལ་ལུ་ སྡེ་ཚན་འདི་རྩ་གྲོལ་གཏང་ཆོགཔ་དང་ དེ་ཡང་ ལས་ཁྲིམས་འདི་དང་ ཡང་ན་ འཇུག་བཏུབ་པའི་སྒྲིག་གཞི་དང་འཁྲིལ་དགོ
1. The Group may be voluntarily dissolved upon a two-thirds (⅔) majority vote of the
Members present at the Annual General Meeting specifically convened for that purpose. Such dissolution shall not prejudice the rights of any Member with valid claims against the Group. Dissolution shall only take effect after the liquidation of all assets and the appropriate utilization of the Group Fund in accordance with the Group’s by-laws and applicable regulations.

༢. འབྲུག་གི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་ དེའི་སྒྲིག་གཞི་དང་འཁྲིལ་ སྡེ་ཚན་འདི་ཐབས་མེད་ཀྱི་རྩ་
གྲོལ་གཏང་ཆོག དེ་ཡང་ ལས་ཁྲིམས་ལས་འགལ་བ་ ཡང་ན་ མ་གནས་པ་ ཡང་ན་ སྡེ་ཚན་འདི་གིས་བུ་ལོན་སྤྲོད་མ་ཚུགས་པའི་གནས་སྟངས་ན་ སྡེ་ཚན་འདི་ཐབས་མེད་ཀྱི་རྩ་གྲོལ་གཏང་ཆོག
2. The Group may be involuntarily dissolved in accordance with the provisions of the
Cooperative Act of Bhutan and its Regulations. Grounds for such dissolution include, but are not limited to, violations of the Group’s By-laws, non-compliance with applicable laws and regulations, or insolvency.

རྩ་ཚན་ ༡༣ པ། ལས་ཁྲིམས་བསྐྱར་ཞིབ་དང་འཕྲི་སྣོན།
Article 13: Review and Amendment of By-law

༡. ལས་ཁྲིམས་འདིའི་འཕྲི་སྣོན་ ཡང་ན་ བསྐྱར་བཟོ་འདི་ སྡེ་ཚན་གྱི་ལོ་བསྟར་སྤྱིར་བཏང་ཞལ་འཛོམས་ ཡང་ན་
དམིགས་གསལ་ཡང་ན གློ་བུར་ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་ གྲོས་ཆོད་མང་ཆེ་ཤོས་ གསུམ་དཔྱ་གཉིས་དང་འཁྲིལ་མཛད་དགོ
1. This By-law may be amended or modified through a two-thirds majority vote at the
Group’s Annual General Meeting or special meeting, or Ad hoc meeting.

ཟུར་སྣ་ཁ་ ༢ པ། གོ་གནས་འཛང་མི་དང་གཡུས་ཚན་འགོ་འདེན་པ་ དེ་ལས་ འཐུས་མི་ཚུ་གི་ངོ་སྤྲོད་ལག་ཁྱེར་ཨང་དང་ མིང་རྟགས་ཀྱི་ཐོ།

དཔེས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ སྤྱི་ཟླ་ ༢ པའི་ ཚེས་ ༡༨ ལུ་འཛམ་དབྱིན་ལོ་ ༢༠༢༤ དབྱིན་ཟླ་ ༩ པའི་དབྱིན་ཚེ་ ༡༢ ང་བཅས་ རུས་ཚད་ཁ་འཁན་པ་སྣན་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ཀྱི་འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ འོག་ལུ་བཀོད་ཡོད་མི་ཚུ་ གཏན་འཁེལ་བཟོཔ་ཨིན།

༡. སྡེ་ཚན་འདི་ འཐུས་མི་ཚུ་གི་གྲྭིར་བཏང་དཔལ་འཇོར་དགོས་མཁོ་གི་དོན་ལུ་ ང་བཅས་ཚུ་གིས་ཁས་བླངས་ཀྱི་ ཐོག་ལས་གཞི་བཙུགས་འབད་ཡོདཔ་ཨིནམ།

༢. ང་བཅས་ཀྱིས་ སྡེ་ཚན་འདི་ ཁྲིམས་འགལ་ཀྱི་ལས་སྣ་དང་ གཤིས་ལུགས་ཚུ་ གཅེས་ཨིན་རུང་ འདི་ནང་ གལ་གཏེགས་མི་འབད་ནི་ཨིནམ།

ད་ལན་ གཏན་འཁེལ་ཀྱི་དོན་ལུ་ ང་བཅས་ཀྱིས་ མིང་དོ་སྤྲོད་ལག་ཁྱེར་ཨང་དང་ མིང་རྟགས་ཚུ་སྒྲག་ཡོདཔ་ཨིན།

སྡེ་ཚན་ཀྱི་མིང་།			རུས་ཚད་ཁ་འཁན་པ་སྣན་ཀྱི་སྡེ་ཚན།				
ཁེད་འོག།			རྒྱ་ལ།				
རྩོད་གཞི།			དབང་འདུས་ ཤོ་ཐང་།				
ཨང་	མིང་	གཡུས།	དོ་སྤྲོད་ལག་ཁྱེར་ཨང་	ཤོ་མེའི་རྟགས	ལོ་ཚད	གོ་གནས	མིང་རྟགས
༡	ཀུན་བཟང་།	རུད་ཚད་ཁ།	११५१३००३६७०	ཤོ།	༤༧	ཁྲི་འཛིན།	
༢	ཚེས་སྒྲིད་དབང་ཨོ།	རུད་ཚད་ཁ།	११८१३००१७०३	ཤོ།	༡༦	དྲུང་ཆེན།	
༣	པཏྨ་ཚེ་འཛིམ།	རུད་ཚད་ཁ།	१०७१०००९८५८	ཨོ།	༢༩	དཔལ་འཛིན་ཝ།	
༤	ཐུ་རེ།	རུད་ཚད་ཁ།	११८१३००१६७३	ཨོ།	༥༢	འཐུས་མི།	
༥	ཆི་ཨེད་རྡོ།	རུད་ཚད་ཁ།	११८१३००१५९५	ཤ	༥༦	འཐུས་མི།	

৬	ক্লা·ব·ঙ্গ·অ।	শ্রুন·ক্তন·ঘা	১১৮১৩২০০৩৬৬৯	অং।	৭৩	বছ্রম·অী।	
৭	ক্তে·ইঁ·ন·বজন·অঁ।	শ্রুন·ক্তন·ঘা	১১৮১৩২০০০৬২৩	অং।	৩৮	বছ্রম·অী।	
২	ন্দব·ষ্ণ্রা·ঙ্গ·অঁ।	শ্রুন·ক্তন·ঘা	১১৮১৩২০০৩৮৬০	অং।	৫০	বছ্রম·অী।	
৮	ঙ্গৈ·ম·ষ্ণ্রুঁ·ঘ।	শ্রুন·ক্তন·ঘা	১১৮১৩২০০৩৬৬২	অং।	৩৭	বছ্রম·অী।	
১০	ষ্ণ্রুঁ·ঘ।	শ্রুন·ক্তন·ঘা	১১৮১৩২০০৩৬১২	অং।	৩৮	বছ্রম·অী।	
১১	ঞঁ·ন·ঙ্গ·বজন·অঁ।	শ্রুন·ক্তন·ঘা	১১৭০৩২০০৩৮৮৩	অং।	৫৭	বছ্রম·অী।	
১২	ষন্ত্র·ক্লুষ·ঙ্গ·অঁ।	শ্রুন·ক্তন·ঘা	১১৮১৩২০০৩৬৭৩	অং।	৫৫	বছ্রম·অী।	
১৩	ন·ব·ঘ।	শ্রুন·ক্তন·ঘা	১১৮১৩২০০৩৩৫৭	ইং।	৭৭	বছ্রম·অী।	
১৫	ক্তে·ইঁ·ন·ষ্ণ্রুঁ·ঘঁ।	শ্রুন·ক্তন·ঘা	১১৮১৩২০০৩৬৮৭	অং।	৫৩	বছ্রম·অী।	
১৭	৫৭·ন·ঘ।	শ্রুন·ক্তন·ঘা	১০৭০৩২০০০৩৮৩	ইং।	৩৮	বছ্রম·অী।	
১৮	ন·ষ·ঈঁ।	শ্রুন·ক্তন·ঘা	১১৮১৩২০০০৬৫৭	ইং।	৭০	বছ্রম·অী।	
১৩	ঈঁ·ক্তুঃ·ক্ত·ঙ্গ।	শ্রুন·ক্তন·ঘা	১১৮০৩০০৩২০০	ইং।	২০	বছ্রম·অী।	

Annexure I. List of the office bearers, village coordinators and members with CID and signatures

On this day, the 13th of April 2025, corresponding to the 16th of the second month of 2025, we, the members of the *Ruechekha Khempa Men Ghi Detshen*, hereby affirm the following.

1. That we have voluntarily formed the Detshen for the members' common economic needs.

2. That we have voluntarily agreed to the registration of the Detshen with the Department of Agriculture Marketing and Cooperatives.

3. That we as Detshen, will not engage in any unlawful activities and practices.

We hereby affix our confirmation with our name, ID number, and signature.

Name of the Detshen			**Ruechekha Khempa Men Ghi Detshen**				
Gewog			**Rubesa**				
Dzongkhag			**Wandue Phodrang**				
Sl. No.	Name	Village	CID No.	Gender (M/F)	Age	Designation	Signature
1	Kinzang	Ruechekha	11513003670	M	47	Chairperson	Sd/-
2	Choki Wangmo	Ruechekha	119113001703	F	26	Secretary	Sd/-
3	Pema Lhazom	Ruechekha	10710002958	M	22	Treasurer	Sd/-
4	Thukjay	Ruechekha	11913001673	M	58	Member	Sd/-
5	Chimi Dorji	Ruechekha	11913001525	M	56	Member	Sd/-
6	Dawa Lhamo	Ruechekha	11913001664	F	53	Member	Sd/-
7	Tshering Zangmo	Ruechekha	11913000682	F	35	Member	Sd/-
8	Wangchuk Lhamo	Ruechekha	11913002760	F	50	Member	Sd/-
9	Nim Dem	Ruechekha	11913001668	F	32	Member	Sd/-
10	Dema	Ruechekha	11913001618	F	39		Sd/-
11	Norbu Zangmo	Ruechekha	11503003797	F	42	Member	Sd/-
12	Sangay Lhamo	Ruechekha	11913001653	F	44		Sd/-
13	Darla	Ruechekha	11913002345	M	52	Member	Sd/-
14	Tshering Dema	Ruechekha	11913001675	F	47		Sd/-
15	Bep	Ruechekha	10203000371	M	79	Member	Sd/-
16	Passang Dorji	Ruechekha	11913000642	M	50		Sd/-
17	Dorji Gyeltshen	Ruechekha	11901001300	M	30	Member	Sd/-